

pomanjkanja prostorov. Kdaj se prične pouk na vnanjem ženskem in moškem učiteljskišču, je še docela negotovo, in je disala n. pr. pred par dnevi »Marb. Ztg.«, da ga to leto morda še sploh ne bo. — Na vadnici, dveh razredih dekliške meščanske šole ter ženskem učiteljskišču mariborskih šolskih sester se pouk vrši v popolnem obsegu, le število gojenk ni tolikšno, kot je bilo druga leta.

—Š— **Samomor učitelja.** Iz Št. Ilia v Slovenskih goricah nam poročajo: V nedeljo, dne 25. oktobra, okrog polnoči je prišel v gostilnico gospe Neubauerjeve v Strassu pri Spielfeldu učitelj-voditelj šulferajnske šole v Ciršaku ob Muri. Naročil si je čašico čaja. Ko je natakarica odšla, da bi mu prinesla čaj, je počil strel. Učitelj Jamnik — torej rodem Slovenec — si je pogol iz revolverja kroglo v prsi. Jamnika je dobila natakarica ležati v mlaki krvi na tleh. Takoj so samomorilca spravili na avtomobil, da bi ga prepeljali v Gradec, a je že med potjo v bolnišnico izdihnil. Sumi se, da so slabe gnotne razmere in odpušče neveste vzrok samomora. Jamnik je bil mirnejši in strpnejši kot njegov prednik Breznik.

—Š— **Dr. Fran Rosina,** odvetnik v Mariboru, ki je bil po krivdi obrekovalcev v preiskovalnem zaporu v Gradcu, a je bil popolnoma nedolžen izpuščen na svobodo, je hudo obolen ter se zdravi v nekem sanatoriju v Gradcu. Sedaj nam poročajo, da se počuti že veliko bolje in da je izven vsake nevarnosti. Iskrenemu in vnetemu prijatelju slovenskega učiteljstva želimo od srca, da bi kmalu popolnoma okreval ter se čil in zdrav zopet lotil uspešnega dela v blaginjo ljubemu narodu!

Goriške vesti.

—g— **Ranjen je bil** v zadnjih bojih v Galiciji tvariš **Fran Belin**, učitelj v Soči pri Bovcu, služeč v 97. pehotnem polku. Levo roko ima težko ranjeno. Zdravi se v Satoravlija Uhely Dohanygyer 203.

—g— **Ranjen je bil** na severnem bojišču tovariš **Josip Kalan**, šol. voditelj v Bovcu, služeč v 47. peh. polku. Ob enem je bil ranjen na južnem bojišču njegov brat Stanko, kadet v 22. peh. polku.

—g— **Poročajo** od 1. oktobra t. l. tovariša **Aljozija Macarola**, nadučitelja v Št. Polaju, nadomestnega rezervista 7. polka 7. pehotne stotnije. — Zadnje pismo je pisal 1. oktobra iz Tarnova v Galiciji.

—g— **Slovenske starše** na Goriškem opozarjamo na glasbeno šolo »Pevskega in glasbenega društva« v Gorici. Na šoli poučuje sedaj izborna učiteljica, in za mal denar je dana vsakemu prilika, da se dobro izveža v glasbi. Kdor več zna, ta več velja. To naj upoštevajo slovenski starši in naj pošljejo svoje otroke v glasbeno šolo.

—g— **Iz preiskovalnega zapora** sta bila brez vsake kazni izpuščena tovariša **Henrik Klavora**, nadučitelj v Gorenjem polju, in **Albert Dominc**, nadučitelj v Cezsoči. — Obrekovalci niso dosegli svojega namena! Živela pravica!

—g— **Iz Povirja** poroča nadučitelj A. Mervič: Tudi naša občina se pridružuje svojim slovenskim tovarišcem. Za nakup volne za pletenje nogavice in zapestnikov in za razno zimsko perilo za naše vrle junake na bojiščih se je nabralo od hiše do hiše K 200:84. — Za ta denar se je že nakupilo precej blaga, šolska mladina kakor tudi mnoge odrasle deklice in žene pridno pletejo in šivajo, da odpošljemo pripravljeno pravočasno na bojno polje njim, v katerih junških rokah leži bodočnost, leži vsa naša in domovine nada. Hvala vam, vrli povirski občani! Upam, da se o priliki še odzovete radovoljno in ne pozabite na svoje, ki krvave za dom in rod!

—g— **Šolsko vodstvo v Kazljah** objavlja: Vasica, ki šteje kakih 60 hiš, je darovala podpisnemu šolskemu vodstvu 57 K 80 vin. za nakup volne, iz katere se pletejo, oz. kvačkajo šolske deklice čepice, dokolenice, zapestnike in nogavice. Tudi nekatera dekleta pridno izdelujejo gori navedene predmete pod vodstvom učiteljice Albine Srebrničeve. Ta znesek je nabral zaradi poziva c. kr. okr. šolskega sveta v Sežani tukajšnji učitelj z g. Štef. Zabrcem. Iskrena hvala vsem, ki so kaj žrtvovali našemu hlabro se borečemu vojaštvu! — Za »Rdeči križ« je nabral gosp. Ivan Kjuder K 47:50, ki jih je že odposlal na pristojno mesto.

—g— **Za Narodni muzej v Gorici** je daroval tovariš Jos. Balic, nadučitelj na Vrhu sv. Mihaela, kot 43. dar: 11 starih denarjev, Pridige o. Janeza Svetokriškega, tržaški list »Curia Episcopalis« 1865—1869 in knjižico »Aus dem Wilajet Kärnten«.

—g— **Štirideset — mnogo je let.** Dne 22. oktobra t. l. je praznoval tovariš Matija Lavrenčič, nadučitelj v Št. Petru pri Gorici, štiridesetletnico svojega marljivega in uspešnega delovanja na šolskem polju v popolni duševni in telesni čistosti. Kamorkoli se ozre, povsod vidi bogate plo-

dove svojega požrtvovalnega učiteljevanja. Jubilantu iskreno čestitamo!

—g— **Repentabor.** Kakor po drugih občinah, tako se je tudi pri nas nabiralo doneske za nakup volne, iz katere izdelujejo šolske deklice, kakor tudi druga odrasla dekleta nogavice in druge potrebščine za naše vojake. Prispevke so nabirale učenke same. (Glej članek: Delo slovenskega učiteljstva za »Rdeči križ«!)

—g— **Razpis ustanov.** Deželni odbor goriški razpisuje deželno ustanovo od 600 kron, ustanovljena od deželnega zbora s sklepom z dne 10. septembra 1888, v spomin 40letnega vladanja Njeg. Veličanstva presvitlega cesarja Franca Jožefa I. — Te ustanove morejo biti deležni dijaki, sinovi očeta, rojenega, stanujočega in pristojnega v tej grofiji, slušatelji na avstrijskem vseučilišču, na tehniki ali na visoki poljedeljski šoli, in sicer vsa leta študija, če se drže obstoječih zakonitih predpisov. — Prosilci naj podajo svoje vloge deželnemu odboru do 15. novembra 1914 in naj jim priložijo dokazila o rodu, pristojnosti, o imovinskih razmerah dotičnih družin in končno tudi dokazila, da so vpisani na katerem navedenih učilišč in o svojem dosedanjem napredovanju. — Nadalje je razpisana ustanova v znesku 600 kron, ki jo je ustanovil ekselencen deželni glavar grof Franc Coronini-Cronberg v spomin na štiridesetletno vladanje cesarja Franca Jožefa I. — Pravico do te ustanove imajo ubožni dijaki, ki so slušatelji na eni avstrijski visoki šoli (vseučilišču, tehniki, poljedeljski visoki šoli) in ki so pristojni v pokneženo grofijo Goriško-Gradiščansko, brez ozira na veroizpovedanje in narodnost. — Z vsemi potrebnimi in zgoraj navedenimi izpričevali opremljene prošnje je vlagati pri deželnem odboru do 15. novembra 1914. — Končno se razpisuje eno mesto izpraznjenih Codelli-Fahnenfeldovih ustanov v znesku 210 kron, ki se podeli dijaku goriške gimnazije, ki je sin plemenitaša poknežene grofije Goriško-Gradiščanske. — Prosilci imajo vložiti svoje v smislu obstoječih zakonov opremljene prošnje deželnemu odboru do 15. novembra 1914.

Istrske vesti.

—i— **Iz Medulina pri Pulju** nam poročajo, da je to prijazno puljsko podobčino dne 24. oktobra t. l. obiskal nadvojvoda-prestolonaslednik Karel Franc Jožef, ki ga je narod s šolsko mladino navdušeno pozdravil. Ves kraj je bil odet s hrvatskimi zastavami.

—i— **Koncert v korist rodovnam padlih vojakov** se je vršil v Pazinu dne 31. pret. m. Z odličnim uspehom je na koncertu sodeloval tudi učitelj Pavličević.

—i— **Tovarišica Marica Petričeva**, učiteljica v Golcu v Istri, je nabrala med goškimimi ovčarji volno za »Rdeči križ« in jo doposlala v Trst. — Hvala ji za plemenito delo!

Tržaške vesti.

—t— **Obrtnikom in trgovcem Trsta in okolice.** Odbor »Slovenske obrtne nadaljevalne šole« je sklenil v smislu nasveta c. kr. ministrstva za javna dela, da za enkrat ne prične s poukom — niti v obrtnih niti v trgovskih razredih. Kdaj se prične redni pouk, se pravočasno objavi. — Vodstvo »Slov. obrtne nadaljevalne šole«.

—t— **Seja mestnega odbora.** Na seji mestnega odbora, ki se je vršila dne 19. oktobra pod predsedstvom župana dr. Valerio, je prišlo tudi do sledečih sklepov: Z dnem 1. novembra 1914 se uvede navadni in posebni šolski obed ter se v to svrhu stavi eksekutivi na razpolago vsota 10.000 K v dodatek vsoti, ki je v to svrhu na razpolago na podlagi bilance iz l. 1913. Oskrbovanje navadnega šolskega obeda na šolah v mestu se poveri društvu »Amici dell'Infanzia« pod pogoji, ki jih je društvo samo predlagalo. Oskrbovanje navadnega in posebnega šolskega obeda na šolah v spodnji in zgornji okolici se pa poveri mestnemu magistratu. Glede posebnega šolskega obeda se število dnevnih porcij poviša od 200 na 250.

—t— **Državni poslanec dr. Otokar Rybář** se je te dni mudil na Dunaju, kjer je v ministruju za pravosodje in dež. brambo že v drugič interveniral zaradi raznih oblastvenih odredb za časa mobilizacije v naših pokrajinah. Bil je povsod najdobrohotnejše sprejet, in so s posebnim zanimanjem poslušali njegove želje in pojanila.

—t— **Učiteljstvo C. M. šol v Trstu** je darovalo v oktobru t. l. 1% svoje plače v sledeče dobrodelne namene: 1. Za »Rdeči križ« K 15:23. — 2. Materi pod orožje poklicanega tovariša Hermana Ipavca s Prosaka K 20:00. — 3. Za šolske potrebščine otrokom pod orožje poklicanih očetov na

Pri nakupu različnega oblačilnega blaga se blagovolite obrniti na trdiko

A. & E. Skaberné
Ljubljana, Mestni trg 10

obstoji od leta 1883.

Vzorci poštne prosto!

Izredno nizke cene!

a) deški šoli K 9:86, b) dekliški šoli pri Sv. Jakobu K 9:87; skupaj K 54:96.

—t— **Učiteljski zbor C. M. šole v Trstu** je daroval moški podružnici C. M. D. 30 K v počestitev spomina umrle matere svoje kolegije J. Delkinove.

—t— **Iz Kolonje pri Trstu** poročajo »Edinosti« (št. 271): Žalostno — a resnično: Slovenci govorijo zoper svoje lastne brate in zoper svoje lastne naprave. Sicer so to gotovo le prazna besedičenja, vendarle pa ostane slaba luč na poti. Nekateri govorijo celo, da je zato vojna, ker je CMD. ustanovila otroški vrtec v Kolonji. Za Boga, ali more kdo reči kaj bolj bedastega in otročjega! Kolonjčani, ne poslušajte teh smešnosti! Ne pljuvajte v svojo lastno skledo! Še to, kar imamo Slovenci, še to naj bi zametavali? Pomislite, Kolonjčani, koliko vrednosti je za vas in vaše otroke, da je v naši sredi otroški vrtec, kraj, kamor brez skrbi lahko pošiljate svojo deco, kraj, ki naj bi bil svet vsakemu Slovincu. Vztrajajte pri svojem delu! Bodite složni! Ravno mi Slovenci tako silno potrebujemo sloge, skupnosti, bratstva! Zatorej, Kolonjčani, ne dajte se smešiti! Bodite ponosni, da je v vaši sredi zavetišče otrok! Ne poslušajte praznih besedičenj in pošiljajte veselo in ponosno svoje otroke v vrtec.

—t— **Telovadno društvo »Sokol« v Rojani** naznanja vsem onim staršem, ki bi hoteli vpisati svojo deco k telovadbi, da se telovadba zopet redno vrši, in sicer: ženski šolski naraščaj vsako sredo in soboto od 2. in pol do 3. in pol popoldne, moški šolski naraščaj vsako sredo in soboto od 4. do 5. popoldne. Slovenski starši, mnogo vaših očetov se nahaja pod bojno zastavo, in tako nima kdo nadzirati vaših otrok; zato pa jih pošljite v izkušene roke, kjer se bodo izobrazili, vrhutega pa še krepili duševno in telesno.

V smislu sklepa upravnega sveta z dne 6. novembra 1914 se skliče

IX. izredni občni zbor Učiteljske tiskarne

registr. zadruga z omejeno zavezo v Ljubljani na dan 22. novembra 1914 ob 10. uri dop. v Ljubljani, Fračiškanska ul. 6.

Dnevni red:

1. Volitev upravnega sveta.
2. Slučajnosti.

Ljubljana, 6. novembra 1914.

Za upravni svet:

Karel Wilder, s. r. Franc Črnagoj, s. r.
predsednik. član upravnega sveta.

Splošni vestnik.

Vse gospode tovariše in gospodične tovarišice, ki smo jim poslali knjigo: **Petindvajsetletnica Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev — Spominski spis** — in je še niso plačali, prosimo prav nujno, da to store čimprej, da tudi Zaveza uredi račune.

VOĐSTVO ZAVEZE. Učiteljski kandidati, ki so bili potrjeni v vojake in ki skoraj nastopijo voj. službo, a žele položiti izpit učne usposobljenosti v letošnjem novembrskem roku, se pripuste po odloku naučnega ministrstva k izpitu takoj, pred zakonitim rokom, če dokažejo, da jim predpisana dveletna oziroma dvajsetmesečna praksa v šolski službi poteče do zakonitega novembrskega roka.

Popusti na pridobninskem davku, če je obrat zaradi vojne moten. Ravno kar izišla cesarska naredba obsega važne določbe glede popusta na pridobninskem davku, če je industrialni ali obrtni obrat zaradi vojne moten. Obrati, ki so bili zaradi vojne neposredno ali posredno prizadeti, bodo uživali delni popust na pridobninskem davku po velikosti motenja obrata; če so morali ustaviti obrat popolnoma, velja tudi za četrt leta popoln popust. Odločala o popustu ne bo davčna oblast sama, marveč skupno s posebno komisijo, ki bo sestavljena iz 3 avtonomnih funkcionarjev in predsednika pristojne pridobni-

ške komisije. Kot druga instanca bo fungirala deželna komisija. — Poučite o tem prizadete!

Poštna zveza z ujetniki na Francoskem. Poštne pošiljatve na Francoskem interniranim avstr.-ogrskim državljanom glasom poročila švicarske poštne uprave niso dopustne.

Državnega zbora ne bo. Predsedstvo poslanske zbornice razglašja, da ne bo zasedanja parlamenta, kakor so poročali različni listi, ker je sedaj v poslopu državnega zbora vojaška bolnica.

Za kadilce cigaret. Zaradi vplivanja vojne na obrat tobačne režeje (poklic pripravnih delavcev v vojaško službo, zvišana potreba vojaške uprave, darila za vpošiljance in ranjence) je nastopila časna potreba omejitve v izdelovanju nekaterih vrst tobaka za cigarete. Poskrbelo pa se je že za izvišanje izdelovanja, zaradi česar bo v najkrajšem času zopet možno zadovoljevati kadilce. Medtem naj se občinstvo z ozirom na težke čase zadovoljuje z drugimi vrstami, posebno s kadilnim tobakom »drama«, ki se lahko stavi na razpolago v večjih množinah.

Vpisovanje na poljedelski visoki šoli na Dunaju za zimski semester se vrši od 2. do 16. novembra. Predavanja se pričnejo dne 7. prosinca 1915., ako tega ne prepreči neprevdljivje zapreke in pa ako se pri glasi zadostno število slušateljev.

Uvedba obveznega vidiranja potnih listov za prestop v Italijo. Kraljevo italijansko ministrstvo za notranje zadeve je pred kratkim odredilo, da smejo vprihodnje samo oni inozemci prestopiti na italijanska tla, ki imajo od italijanske konzularne oblasti vidirane potne liste. Kraljeve italijanske mejne in pristaniške oblasti so v tem smislu že poučene. Potniki v Italijo si morajo torej potrebne potne liste preskrbeti in si vizum neposredno izposlovati pri pristojnem kraljevem italijanskem konzulatu — potniki iz naših krajev torej pri onem v Trstu.

Praške »Učiteljské Noviny« objavljajo v svoji zadnji številki ekscerpt iz našega članka »Nekaj sodbe o naših uradnih konferencah, posebej še o sestavljanju zapisnika o njih«, ki smo ga priobčili v 36. letošnji številki.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Radivoj Korene.
Last in založba »Zaveze avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva«.
Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Orgle, harmonije plana in pianina
dobavi c. kr. dvorni dobavitelj
Jan Tuček
Kutna Hora, Češko.
Pošilja cenike brezplačno in franko.

Anton Krušič,
krojaški mojster in trgovec
v Gorici
Tržaška ulica števil. 16
v lastni hiši
in Tekališče Fran Jožefa št. 39.

Moja delavnica se nahaja v bližini slov. kmetijske šole. Opozarja se gg. odjemalce, da je došla ravnokar velika množina raznovrstnega blaga najrazličnejših kakovosti iz avstrijskih in angleških tovarov za vsak stan. Posebno se priporočam cenjenim gg. učiteljem v mestu in na deželi.